

Seminar om kravene til studietilbud

Hvilket ansvar hviler på selvakkrediterende institusjoner?

Hege Brodahl, seksjonssjef NOKUT

Institusjonenes ansvar

Universitetene, de vitenskapelige høyskolene og høyskolene har selv ansvaret for kvaliteten i utdanningene de tilbyr og er pålagt å ha et system for å sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningene.

Innhold i og omfang av fullmaktene er ulike for de tre institusjonskategoriene.

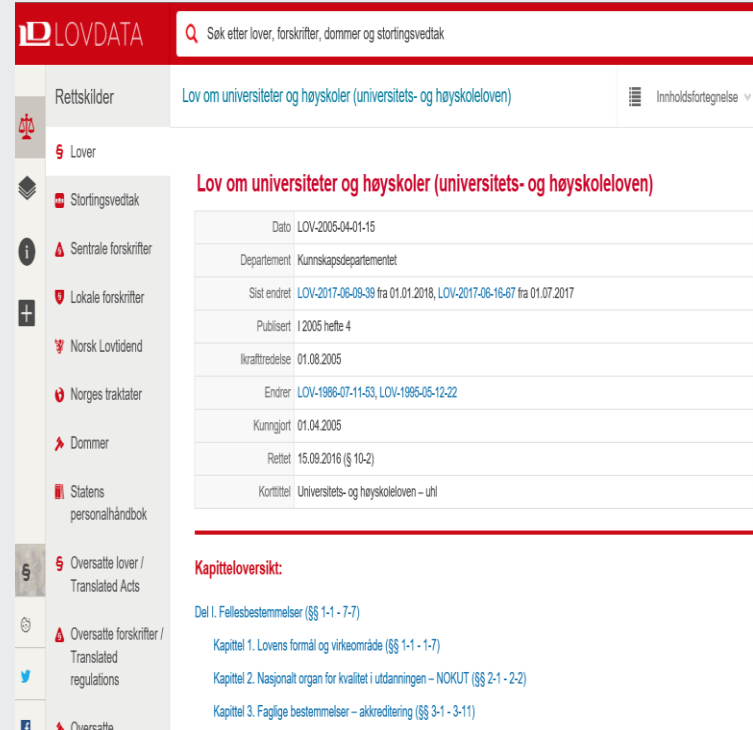

Faglige bestemmelser - akkreditering (UH-loven)

§ 3-1. Akkreditering av studietilbud og institusjoner

(1) Akkreditering forstås i denne loven som en faglig bedømming av om [...] et studietilbud fyller standarder og kriterier gitt av departementet og NOKUT. [...]

(3) Utdanningsinstitusjoner som er akkreditert etter §3-3 første og annet ledd, kan selv akkreditere nye studietilbud i samsvar med sine faglige fullmakter. Institusjonenes akkrediteringer skal **bygge på standarder og kriterier som nevnt i første ledd**, og vurderingen av studietilbud **skal være dokumentert**.

LOVDATA

Rettskilder [Lov om universiteter og høyskoler \(universitets- og høyskoleloven\)](#) Innholdsfortegnelse

§ Lov

Stortingsvedtak

Sentrale forskrifter

Lokale forskrifter

Norsk Lovtidend

Norges traktater

Dommer

Statens personalhåndbok

§ Oversatte lover / Translated Acts

§ Oversatte forskrifter / Translated regulations

§ Oversatte

Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven)

Dato	LOV-2005-04-01-15
Departement	Kunnskapsdepartementet
Sist endret	LOV-2017-06-08-39 fra 01.01.2018, LOV-2017-08-16-67 fra 01.07.2017
Publisert	I 2005 hefte 4
Ikrafttredelse	01.08.2005
Endret	LOV-1986-07-11-53, LOV-1995-05-12-22
Kunngjort	01.04.2005
Rettet	15.09.2016 (§ 10-2)
Korttittel	Universitets- og høyskoleloven – uhl

Kapitelloversikt:

Del I. Fellesbestemmelser (§§ 1-1 - 7-7)

[Kapittel 1. Lovens formål og virkeområde \(§§ 1-1 - 1-7\)](#)

[Kapittel 2. Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – NOKUT \(§§ 2-1 - 2-2\)](#)

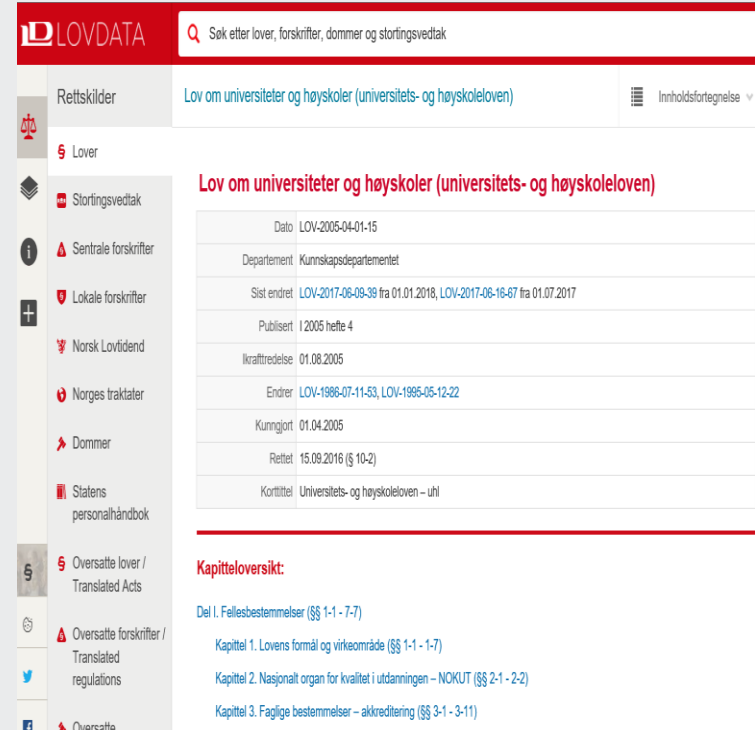
[Kapittel 3. Faglige bestemmelser – akkreditering \(§§ 3-1 - 3-11\)](#)

Faglige bestemmelser - akkreditering (UH-loven)

§ 3-3. Faglige fullmakter

(1) Institusjoner som er akkreditert som **universitet** har fullmakt til selv å akkreditere studietilbud institusjonene skal tilby.

(2) Institusjoner som er akkreditert som **vitenskapelig høyskole** eller **høyskole**, har fullmakt til selv å akkreditere studietilbud de skal tilby på lavere grads nivå. Innenfor fagområder der de kan tildele doktorgrad eller tilsvarende, kan institusjonene selv akkreditere studietilbud de skal tilby på lavere og høyere grads nivå. For fagområder der institusjonene ikke kan tildele doktorgrad, må de søke NOKUT om akkreditering av studietilbud på høyere grads nivå.

LOVDATA

Rettskilder [Lov om universiteter og høyskoler \(universitets- og høyskoleloven\)](#) Innholdsfortegnelse

5 Lover

- Stortingsvedtak
- Sentrale forskrifter
- Lokale forskrifter
- Norsk Lovtidend
- Norges traktater
- Dommer
- Statens personalhåndbok

5 Oversatte lover / Translated Acts

- Oversatte forskrifter / Translated regulations
- Oversatte

Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven)

Dato	LOV-2006-04-01-15
Departement	Kunnskapsdepartementet
Sist endret	LOV-2017-06-08-39 fra 01.01.2018, LOV-2017-08-16-67 fra 01.07.2017
Publisert	I 2005 hefte 4
Ikrafttredelse	01.08.2005
Endrer	LOV-1986-07-11-53, LOV-1995-05-12-22
Kunngjort	01.04.2005
Rettet	15.09.2016 (§ 10-2)
Kortittel	Universitets- og høyskoleloven – uhl

Kapitelloversikt:

Del I. Fellesbestemmelser (§§ 1-1 - 7-7)

- Kapittel 1. Lovens formål og virkeområde (§§ 1-1 - 1-7)
- Kapittel 2. Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – NOKUT (§§ 2-1 - 2-2)
- Kapittel 3. Faglige bestemmelser – akkreditering (§§ 3-1 - 3-11)

Krav til studietilbud (1)

- Universitets og høyskoleloven - uhl
- Forskrift om NKR og EQF (KD)
- Studiekvalitetsforskriften (KD)
- Studietilsynsforskriften (NOKUT)
- Opptaksregelverk
- Evt annet regelverk
(sertifiseringsregler mm)

Krav til studietilbud (2)

Studiekvalitetsforskriften (KD)

§ 3-1. *Akkreditering av studietilbud*

§ 3-2. *Akkreditering av mastergradsstudier*

Studietilsynsforskriften (NOKUT)

§ 2-1. *Forutsetninger for akkreditering*

§ 2-2. *Krav til studietilbudet*

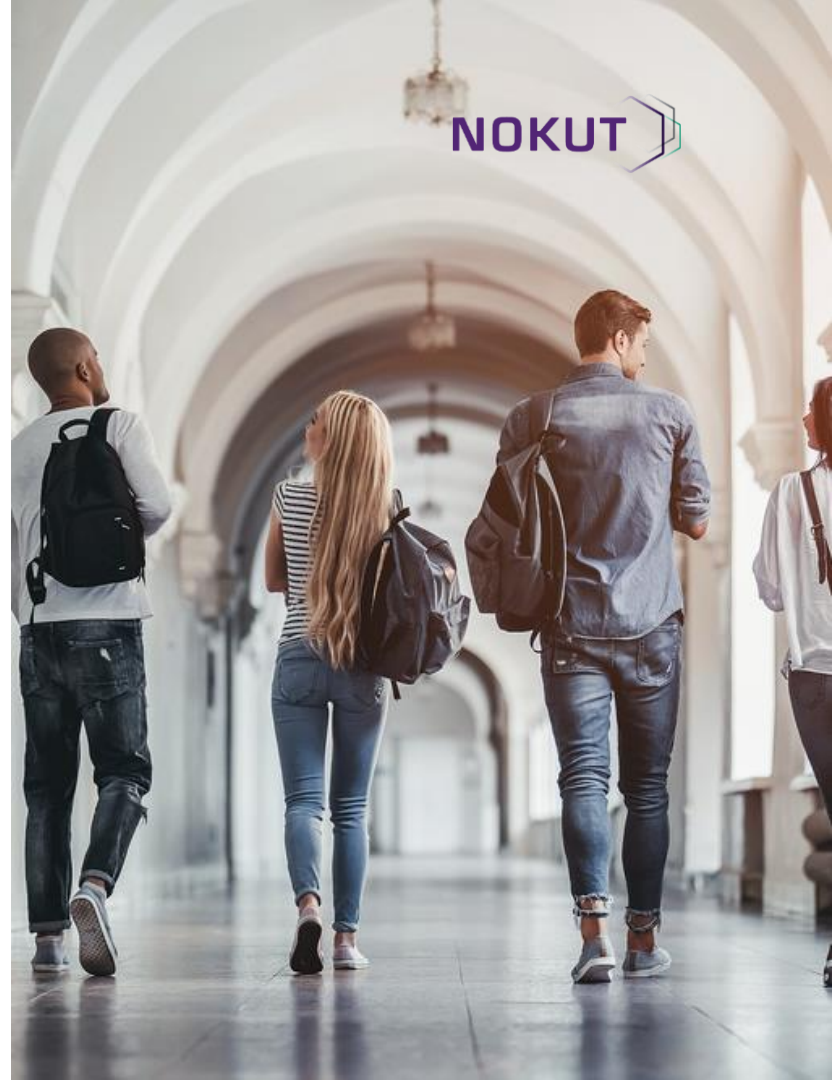
§ 2-3. *Krav til fagmiljø*

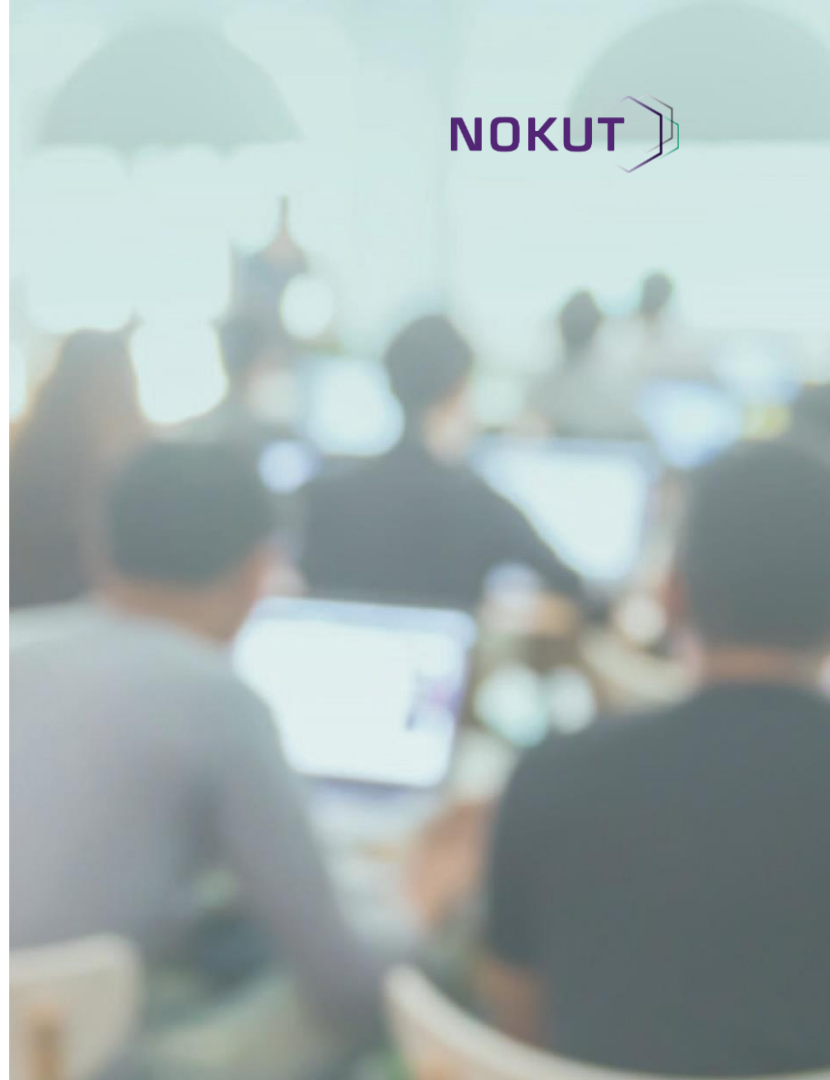
NOKUT- Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen

- NOKUT er et faglig uavhengig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.
- NOKUT fører tilsyn med, informerer om og medvirker til å utvikle kvaliteten på norske utdanninger og institusjoner.
- NOKUTs arbeid skal medvirke til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten på norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning.

§ 2-3 (3) Studietilbudet skal ha en **tydelig faglig ledelse** med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.

Fra veiledingen

Kompleksiteten i ansvarsforhold og oppgaver ved høyere utdanningsinstitusjoner skaper også ulike forutsetninger for utøvelse av ledelse.

Kompleksiteten skaper rom for lokale tilpasninger og **NOKUT legger derfor ingen føringer på hvilket nivå studietilbudets ledelse skal etableres på eller hvordan den organiseres.**

Definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet

Kravet alle institusjoner må oppfylle er at den **faglige** ledelsen skal bestå av ansatte i undervisnings- og forskerstillinger og ha det formelle ansvaret for at studiet gjennomføres i henhold til studieplanen og at studieplanen utvikles.

Det faglige ansvaret kan plasseres hos enkeltpersoner eller i et definert fagfellesskap, og den faglige ledelsen kan være **knyttet til ett enkelt studietilbud eller til en bredere portefølje av studietilbud ved institusjonen.**

Den/de som har det faglige ansvaret må ha **kompetanse til å drive kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studietilbudet.**

Norsk høyere utdanning er en del av EHEA

- 1.1 Policy for quality assurance
- 1.2 Design and approval of programmes
- 1.3 Student-centered learning, teaching and assessment
- 1.4 Student admission, progression, recognition and certification
- 1.5 Teaching staff
- 1.6 Learning resources and support
- 1.7 Information management
- 1.8 Public information
- 1.9 On-going monitoring and periodic review of programmes
- 1.10 Cyclical external quality assurance

Goal

§ 2.2 (1)

Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn.

1. Samsvar med NKR
2. Dekkende navn

§ 2.2. (4)

Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.

Tilpasset læringsutbytte

- Innhold
- Oppbygging
- Infrastruktur

§ 2-2. (5)

Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

- Tilpasset læringsutbyttet
  - Undervisnings- og læringsformer
  - Vurderingsformer
- Aktiv rolle

En god LUB er

- I samsvar med kvalifikasjonsrammeverket
- Kommuneriserer
- Bygges i fellesskap
- Etterprøvbar

Hva
Pedagogisk verktøy
Kommunikasjonsverktøy

Hva

Pedagogisk verktøy

Kommunikasjonsverktøy

*De kvalifikasjonene alle kandidater minst skal
ha etter fullført utdanning*

*De kvalifikasjonene alle kandidater minst skal
ha etter fullført utdanning*

Typiske diskusjoner

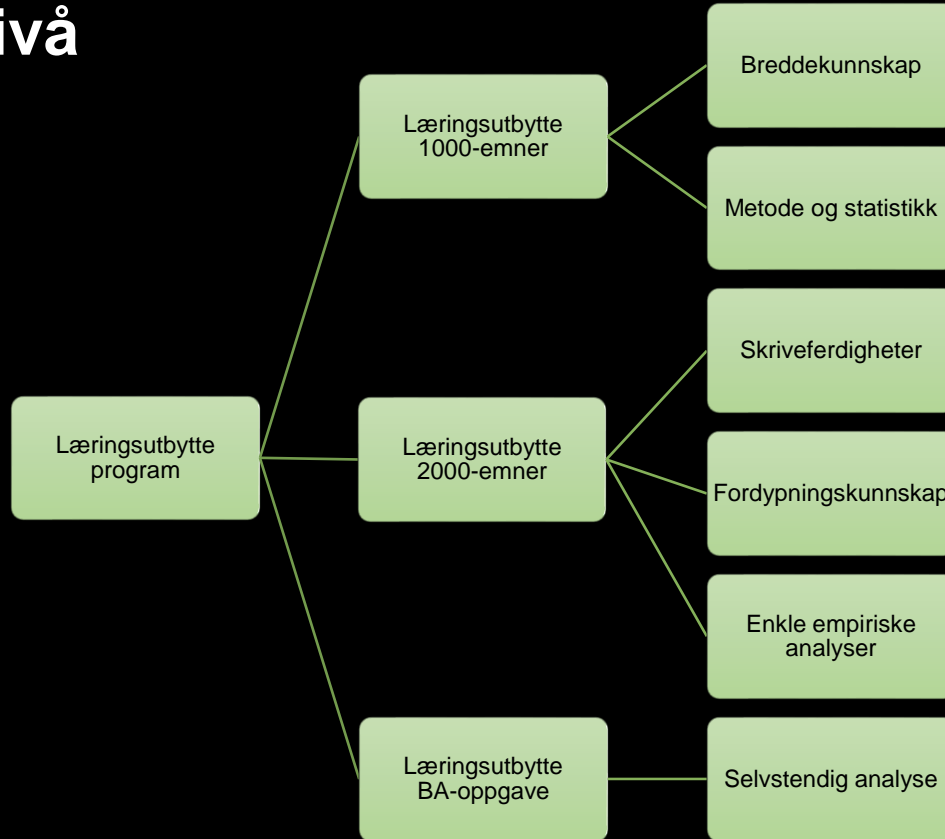
- Skulle ønske at de hadde lært
- «Emnet gir en introduksjon til»
- Lærersentrert (teaching)
- Det de har lært
- «Du kan redegjøre for»
- Studentsentrert (learning)

Hva

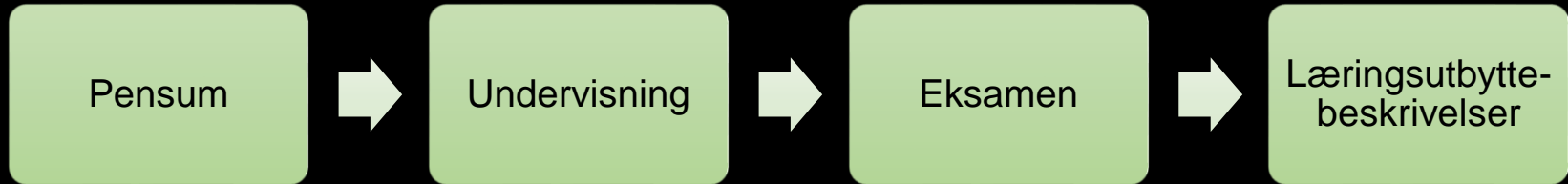
Pedagogisk verktøy

Kommunikasjonsverktøy

Programnivå

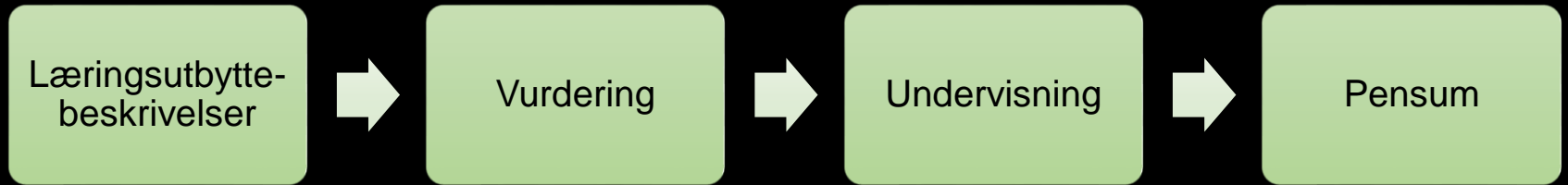

Læringsutbytte som formalitet

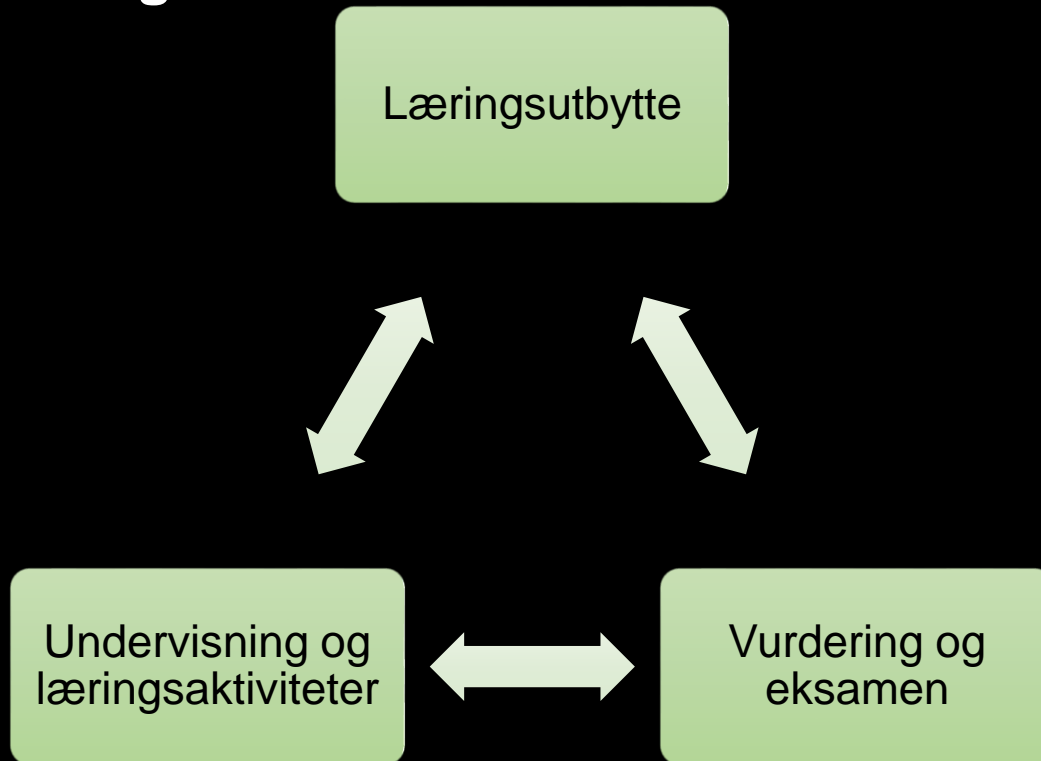

Læringsutbytte som verktøy

Emnenivå

Constructive alignment

Hva

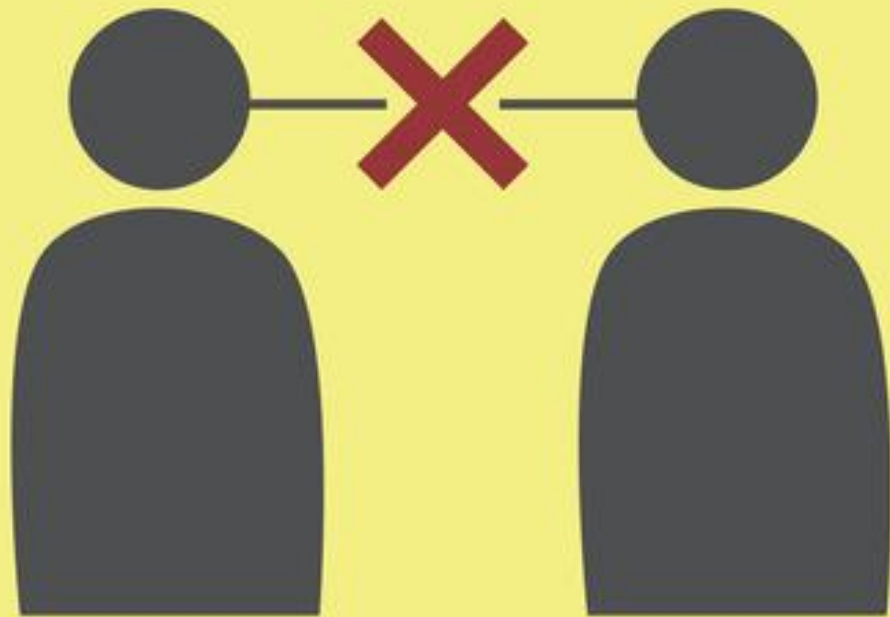
Pedagogisk verktøy

Kommunikasjonsverktøy

«Metodeferdighetene bygger på en grunnleggende metodekomponent, i form av et obligatorisk metodekurs, samtidig som forutsetningene for tverrfaglige analyser oppøves gjennom bruk av varierte metodiske innfallsvinkler.»

§ 2-3 Krav til fagmiljø

§ 2-3 Krav til fagmiljø

- 1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en **størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart**, være **kompetansemessig stabilt over tid** og ha en **sammensetning som dekker de fag og emner** som inngår i studietilbudet.

§ 2-3 Krav til fagmiljø

2) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse

§ 2-3 Krav til fagmiljø

4) Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i **hovedstilling ved institusjonen**. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de **sentrale delene av studietilbudet**. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:

- a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse
- b) studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosentkompetanse
- c) studietilbud på doktorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50 prosent med professor- eller dosentkompetanse.

§ 2-3 Krav til fagmiljø

5) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid og skal kunne vise til **dokumenterte resultater** med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.

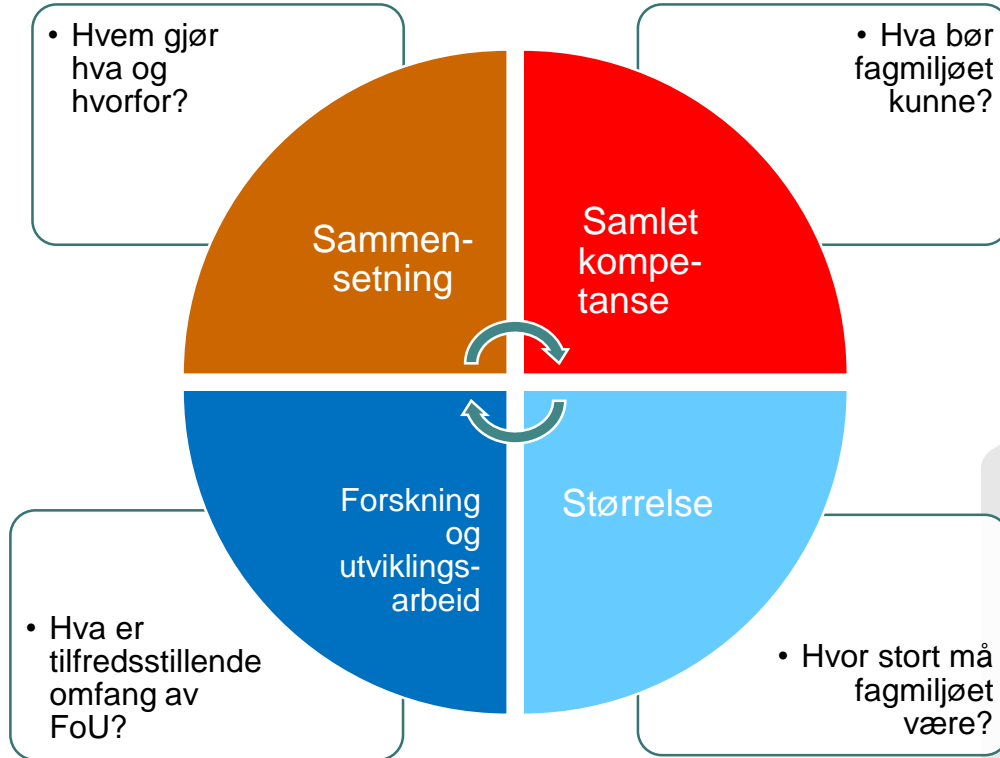

Studiekvalitetsforskriften

§ 3-2 Akkreditering av mastergradsstudier

§ 3-3 Akkreditering av doktorgradsstudier

Krav til fagmiljø

Eksempel på sakkyndiges vurdering fra BSV-tilsynet – BA i barnevern

Krav til fagmiljø (1)

Spørsmål til gruppene

Vurder fagmiljøets størrelse, stabilitet og sammensetning i forhold til antall studenter og emner, ref. § 2-3 (1)

Hva sa de sakkyndige i BSV-tilsynet?

- studenter per faglig årsverk var noe i overkant.
- noe uklart om mer enn én ansatt har utdanning som barnevernspedagog
- fagmiljøet dekker ped., psykologi, juss og sosialpolitikk (1.st. kompetanse i alle disse emnene)
- (kan ikke se at de vurderte stabiliteten eksplisitt)

Krav til fagmiljø 1 forts.

Konklusjon

Studiet oppfyller krav i studietilsynsforskriften, fordi

- fagmiljøets størrelse, stabilitet og sammensetning er godt tilpasset studiet.
- det er tilstrekkelig med førstestillingskompetanse og formell forskerkompetanse i fagmiljøet.
- forskerne legger en del av egen forskning inn på pensumlistene, noe som er viktig for å sikre forskningsmessig tilknytning og relevans.

Krav til fagmiljø (2)

Spørsmål til gruppene

Vurder følgende: Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet, ref. § 2-3 (4).

Hva sa de sakkyndige i BSV-tilsynet

- Her var det opplagt at kravet til ansatte i hovedstilling var oppfylt, og de sakkyndige kommenterer ikke spørsmålet.

Krav til fagmiljø (2) forts.

1. Ledd

Hva er i følge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

- Institusjonen mener det er vanskelig å peke på sentrale deler i et integrert studium som dette. Vurderingen er likevel at de sentrale delene er de emnene som retter seg mot barnevernets yrkesområde (stikkordsmessige tema: utsatte barn og unge, oppvekst, utvikling, sosialpedagogisk forståelse, arbeid i barneverntjenesten).

De sakkyndige var enige med institusjonen i vurderingen av sentrale deler.

Krav til fagmiljø (2) forts.

2. Ledd

Er det personer med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Her sier de sakkyndige bare at 50 % av fagmiljøet har førstestillingskompetanse og minst 50 % av årsverk utgjøres av ansatte i hovedstilling uten eksplisitt å «fordele» på sentrale deler/øvrige deler

Krav til fagmiljø (2) forts

Konklusjon

Studiet oppfyller kravet i studietilsynsforskriften, fordi

- 50 prosent har førstestillingskompetanse og er i hovedstilling, og disse dekker sentrale deler.

Krav til fagmiljø (3)

Spørsmål til gruppene

Vurder følgende: Oppfyller fagmiljøet tilknyttet studiet kravet om at minst 20 prosent ansatte har førstestillingskompetanse, ref. § 2-3 (4) a)

De sakkyndiges vurdering fremkommer i forrige lysbilde.

Konklusjon

Studiet oppfyller kravet i studietilsynsforskriften, fordi

- 50 prosent av fagmiljøet har førstestillingskompetanse.

Krav til fagmiljø (4)

Spørsmål til gruppene:

Fagmiljøets FoU – vurder omfanget ut fra tabellen. Hva slags dokumentasjon vil dere ha behov for å kunne vurdere om FoU har en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå, ref. § 2-3 (5)

Hva sa de sakkyndige i BSV-tilsynet

(samme fagmiljøtabell som dere har fått i tillegg til publikasjonsoversikt)

- Publikasjoner på nivå 1 har øket de senere år, fra syv i 2013 til ti i 2014.
- Fagmiljø er relevant faglig sammensatt, men når det gjelder forskningskompetanse kunne det med fordel ha vært flere ansatte med fokus og bakgrunn innenfor det sosialpedagogiske felt

Krav til fagmiljø (4) forts

Konklusjon

Studiet oppfyller kravene i studietilsynsforskriften. Institusjonen bør likevel sikre at:

- det er forskere innenfor det sosialpedagogiske feltet
- det ansettes personer med så vel praksiskompetanse som forskerkompetanse (eller som er underveis mot forskerkompetanse).

Krav til fagmiljø (5)

Generelt pekte den sakkyndige komiteen på følgende

- antall årsverk per student er tilsynelatende lavt (men varierende) i disse utdanningene
- ser ut til å være utfordrende å sikre både forskningskompetanse og relevant praksiserfaring
- mangel på forskerkompetanse og forskning innen barnevern
- vanskelig å peke på sentrale deler, likevel må vel rammeplanens hovedemner (se lysbilde over) ansees som sentrale deler av studiet. Det synes å være uenighet i miljøene om hvilke deler som er sentrale. Institusjonene må ha et bevisst forhold til denne problemstillingen
- bør sikre peer-review publiseringer i sentrale deler av utdanningen

